

Innspill til Ap's og Sp's barnevernseminar på Stortinget

9 av 10 barn som av ulike grunner ikke kan bo hjemme med sine foreldre, bor i fosterhjem. Fosterhjemsomsorgen er barnevernets mest kompliserte område.

Hovedbudskapene våre for å bedre kvaliteten i fosterhjemsomsorgen er disse:

1. Fosterhjemsfeltet innehar INGEN rettsikkerhetsgarantier for barn i fosterhjem og deres omsorgsgivere. Det er et STORT behov for en egen fosterhjems lov og et grundig juridisk arbeid.
2. Kommunenes fulle frihet til å lage egne løsninger for økonomiske rammer og ivaretagelse av fosterhjemmet, gir en meget uforutsigbar situasjon og utrygge rammer for barn i fosterhjem.
3. Fosterbarn i ordinære kommunale fosterhjem har ofte store omsorgsbehov. BufEtat har ikke tilbudsplikt til å levere spesialiserte fosterhjem. Hva skal sikre at barn med store behov får spesialiserte tiltak, også sett oppimot en stram kommuneøkonomi som mulig hindring.
4. I dag blir mange fosterforeldre økonomisk straffet for å påta seg et fosterhjemsoppdrag. Mange blir pensjonstapere, og mange får heller ikke noen godtgjøring for oppdraget. I tillegg må de ofte selv stå ansvarlige for skader som oppstår i hjemmet, eller tilpasninger i hjemmet som må til dersom fosterbarnet trenger universell utforming m.m.
5. Ettervern er i dag en rettighet uten innhold. I tillegg til midler øremerket ettervern, ser vi at det må rettighetsfestes innhold for at dette skal bli et reelt hjelpetiltak til de unge voksne.

Når det gjelder rettsikkerhet:

Fosterhjemsavtalen er det rettslige fundament for fosterhjemsoppdraget, og bestemmende for barnets omsorg i fosterhjemmet. Det gir liten rettsikkerhet for barn i fosterhjem at det kun er en privatrettslig avtale hvor avgjørelser barnevernet treffer ikke kan påklages, og hvor avtalen kun har oppsigelse som eneste løsning dersom man ikke blir enige. Vi vet at samarbeidsproblemer mellom fosterforeldre og barnevernet ofte er grunn til både dårlig kvalitet og brudd i oppdraget. Vi ønsker at det kommer på plass et konfliktløsningsorgan.

35% av fosterforeldre sier i Fosterhjemsundersøkelsen 2022 (den lanseres for øvrig 10. mai, og over 1000 fosterforeldre har svart) at barnet har vært plassert i et fosterhjem før de kom. Dette sier noe om at det er for mange brudd som skjer i disse barnas liv også i fosterhjemsomsorgen.

Hvem skal ivareta fosterbarnets rettigheter i offentlig forvaltningsavgjørelser der barnevernet svikter og gjør dårlige beslutninger? Når fosterforeldre har svake prosessuelle rettigheter etter barnevernloven til å ivareta barnets sak, vil barnet også stå svakt. Barn i fosterhjem har ofte ikke foreldre som ivaretar rollen som påklager – og fosterforeldre har ikke rettigheter til å klage på vegne av fosterbarnet. Dette gjelder alt fra beslutninger gjort av barnevernet, til saker som gjelder skole, helse og andre offentlige tjenester.

Sammenlignet med helsefeltet er barn i barnevernet ikke sikret rett til spesialiserte omsorgstiltak., selv om barnevern og helse ofte henger tett sammen. Det å bli plassert i et spesialisert fosterhjem, kontra et ordinært kommunalt fosterhjem, har ikke barn rettslig krav på. Sammenlignet med helsefeltet, der barn har rett på spesialiserte helsetjenester i 2. linjetjenesten hjemlet i lov.

Er barnets beste ikke er det førende prinsipp i alle saker? Vi spør om barns medvirkning og mening i spørsmål og samvær og tilbakeføring ikke vektlegges nok, etter dommene i EMD. Vi opplever at barneverntjenester er redde for å gjøre feil og derved lar vær å sette foten ned for å ivareta barnets beste i mange samvær- og tilbakeføringsaker – det er tryggere å la foreldrenes advokat få viljen sin enn å belyse alle sider og kjempe for barnets beste. Vi ser dessverre også ofte at barnets medvirkning og barnets mening heller ikke veier tungt i disse sakene.

Barnevernsreformen og økonomi:

Barnevernsreformen har gitt kommunene eneansvaret for finansiering av kommunale fosterhjem. Vi etterspør tiltak som sikrer at rammefinansiering kommer barn i fosterhjem til gode.

Vi opplever henvendelser til foreningen fra fosterforeldre som opplever at tiltak rundt barnet blir avsluttet uten faglige begrunnelser, samt mange henvendelser fra hele landet som gjelder at anbefalingene i fosterhjemsstrategien som ikke følges. Vi opplever frustrerte og oppgitte fosterforeldre som opplever at kommunene ikke anerkjenner deres innsats og som ikke bryr seg om de statlige anbefalingene. Dette er en svært akutt og alvorlig situasjon. Vi har varslet både minister Toppe, BufDir og KS.

Oslo, 3. mars 2022

Tone Granaas
Generalsekretær

Marianne Oftedal
Fagansvarlig